

IN MIJN NAAM

Matteüs 18:20

Theologische Universiteit Kampen

Steunpunt liturgie

Naast de betrokkenheid op digitaal uitgezonden kerkdiensten, is er ook behoefte om zelf vorm te geven aan geestelijke ontmoeting, viering en gebed. Om daaraan structuur en vorm te geven, bieden de Theologische Universiteit Kampen en het Steunpunt Liturgie samen deze handreiking, onder de titel *In Mijn Naam...* (Matteüs 18: 20).

Ieder week wordt er een nieuwe aflevering geplaatst. Deze achtste aflevering biedt een viering voor zondag 17 mei, de zesde zondag van de Paastijd.

8

Op adelaarsvleugels gedragen

Viering voor 17 mei, de zesde zondag van de Paastijd¹

Het begin

De paaskaars wordt aangestoken

K Licht, het werk van de Schepper.
De hemel verhaalt van de glorie van God,
dit is het werk van zijn handen, verkondigt het firmament.
Als een lopend vuur van dag tot dag,
als nieuws gaat het van nacht tot nacht.

Licht, de grootheid van de Schepper.

¹ Onderaan de viering zijn wat praktische suggesties te vinden en nog wat achtergronden.

Gebed

Het is uw geschenk, Heer God,
dat wij elke zondag,
elke eerste dag van de week
het geheim van Pasen vieren.
Helpt u ons om
alle dagen van de week
in denken, doen en laten
te leven vanuit het wonder van de Opstanding,
getuigenis af te leggen
van wat wij op zondag vieren.

Lied: LB 217 'De dag gaat open voor het woord des Heren'², of Sela, 'Breng ons samen'³

Alternatief: LB 216 'Dit is een morgen als ooit de eerste'⁴; LB 218 'Dank U voor deze nieuwe morgen'⁵; Sela, 'Breng ons samen'⁶; GK 8a 'Heer, onze God, hoe heerlijk is uw naam', couplet 1; Psalm 66, couplet 6 en 7

Rond de Bijbel

Lezing 1: Exodus 19,1-6

In de derde maand, op precies dezelfde dag dat ze uit Egypte waren weggetrokken, kwamen de Israëlieten in de Sinaiwoestijn. Ze waren vanuit Refidim verder getrokken en in de Sinaiwoestijn gekomen. Daar sloegen de Israëlieten hun kamp op, vlak bij de berg.

Mozes ging de berg op, naar God. De HEER riep hem vanaf de berg toe: 'Zeg tegen het volk van Jakob, laat de kinderen van Israël weten: "Jullie hebben gezien hoe ik ben opgetreden tegen Egypte, en hoe ik je op adelaarsvleugels gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht. Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort mij toe. Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk." Breng deze woorden aan de Israëlieten over.'

Lied: LB 868 'Lof zij de Heer, de almachtige koning der ere', couplet 1 en 2.

Lezing 2: Exodus 20: 1-21

² Om te luisteren: https://www.liedboekcompendium.nl/lied/217-de-dag-gaat-open-voor-het-woord-des-heren-2_0_8

³ Om te luisteren: <https://www.sela.nl/liederen/104/breng-ons-samen.html>

⁴ Om te luisteren: https://www.liedboekcompendium.nl/lied/216-dit-is-een-morgen-als-ooit-de-eerste-2_0_7

⁵ In het Liedboek is een mooie, nieuwe vertaling van dit lied te vinden, die heel goed op dit moment van deze viering past.

⁶ Om te luisteren: <https://www.sela.nl/liederen/104/breng-ons-samen.html>

Toen sprak God deze woorden:

‘Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.

Vereer naast mij geen andere goden.

Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde. Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet, want ik, de HEER, uw God, duld geen andere goden naast mij. Voor de schuld van de ouders laat ik de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde, wanneer ze mij haten; maar als ze mij liefhebben en doen wat ik gebied, bewijs ik hun mijn liefde tot in het duizendste geslacht.

Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet, want wie zijn naam misbruikt laat hij niet vrijuit gaan.

Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen. Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat er leeft, en op de zevende dag rustte hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en heilig verklaard.

Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.

Pleeg geen moord.

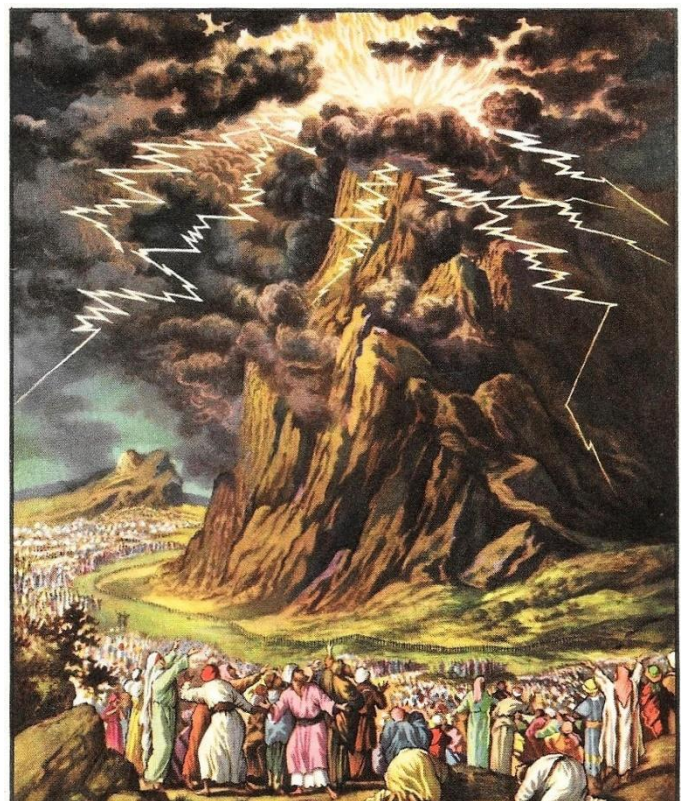
Pleeg geen overspel.

Steel niet.

Leg over een ander geen vals getuigenis af.

Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.’

Heel het volk was getuige van de donderslagen en lichtflitsen, het schallen van de ramshoorn en de rook die uit de berg kwam. Bij die aanblik deinsden ze achteruit, en ze bleven op grote afstand staan. Ze zeiden tegen Mozes: ‘Spreek u met ons, wij zullen naar u luisteren. Maar laat God niet met ons spreken, want dan sterven we.’ Maar Mozes antwoordde: ‘Wees niet bang, God is gekomen om u op de proef te stellen en u met ontzag voor hem te vervullen, zodat u niet meer zondigt.’ En terwijl het volk op een afstand bleef

staan, ging Mozes naar de donkere wolk waarin God aanwezig was.

Lied: Psalm 19, couplet 3

Klankmeditatie: Johnny Cash, *The ten commandments* (tekst: Lew DeWitt)

- Muziek:
<https://www.bing.com/videos/search?q=johnny+cash+ten+commandments&&view=detail&mid=4E869ABA821A8C9267E84E869ABA821A8C9267E8&rvsmid=E8C92F71D0B49271E3A1E8C92F71D0B49271E3A1&FORM=VDQVAP>
- Tekst:
 - Moses led God's children out to find the promised land
And on the way he'd stop each day and look to Heaven and
Asked God for help as he could not withstand the task alone
And then one day he looked away and thereby lay a stone
God said write upon this stone these words I say to you
And if you all obey my rules I'll see you safely through
God opened Heaven's door and then He guided Moses' hands
And then He said go and tell my children these are my commands
Go and climb that mountain Moses climb that mountain now and pray
Climb that mountain now and tell us what our Lord has had to say
Thou shalt have no Gods before me is my great command
And thou shalt not make any graven image by thy hand
Thou shalt not take my name in vain if thou would guiltless be
Remember thou to keep the sabbath day alone for me
Honor thy father and thy mother and thou shalt not kill
Thou shalt not commit adult'ry and thou shalt not steal
Love thy neighbor as thyself and show thy neighbor peace
Covet not thy neighbor's house nor anything that's his
Go and climb that mountain...
Moses showed these words of God to all the children then
They pulled up stakes and headed out to find the promised land
That Moses had described to them and told of comforts there
The children of oppression thought they'd not find anywhere
But they were soon to part from him and push alone awhile
For it was never meant for him to walk that final mile
The children cried if we must go on Moses without you
Then talk to God just one more time and tell us what to do
Go and climb that mountain...
Thou shalt have no Gods before me...

Overweging

Stel dat God gezegd had: houd je eerst maar eens aan mijn geboden, leef die na, dan zal ik je verlossen uit Egypte. Hier zijn mijn geboden, de regels voor het leven, leef zo, dan kan ik je uitleiden uit Egypte.

Of Nieuw Testamentisch: ik wil je wel verlossen van je zonden, maar houd je eerst maar eens aan mijn geboden.

Stel dat God dat gezegd had.

We begonnen te lezen in Exodus 19, vóór Exodus 20 en de Tien Woorden. Het volk Israël is nog maar drie maanden op weg vanuit Egypte. God zond de 10 plagen, leidde het volk uit Egypte, liet de Egyptenaren verdrinken in de Rietzee maar creëerde voor Israël een veilig pad. Daarna volgde de tocht door de woestijn. God had gedaan wat hij beloofd had toen Hij Mozes riep bij de braamstruik: Ik zal mijn volk uitleiden, en ze zullen met de rijkdommen van Egypte vertrekken, zo zullen jullie het volk van Egypte beroven. Hij had zijn volk uitgeleid en bevrijd. De Heer heeft gewerkt aan het waarmaken van zijn beloften.

In de Sinaiwoestijn slaat Israël het kamp op tegenover de berg. Op die berg zal God gaan spreken. Maar eerst zegt Hij via Mozes tot het volk: Ik, de HEER, heb gedaan wat ik beloofd heb. Je hebt het niet van horen zeggen. Je hebt zelf ervaren hoe Ik de straf aan de Egyptenaren heb voltrokken: de tien plagen, de doortocht door de Rietzee. Ik heb je op adelaarsvleugels gedragen.

Egypte hield jullie in een wurggreep. Ik, de HEER, heb hen overvallen en jullie onder mijn bescherming weggevoerd. Je hebt het gezien, je was er zelf bij. Ik heb voor jullie gezorgd in de woestijn: kwartels, manna, water. Ik heb jullie op adelaarsvleugels gedragen.

Als jullie nu naar mij luisteren en de door mij opgelegde verplichtingen naleven, dan zal ik jullie als dierbaar bezit koesteren. Jullie zijn een heilig volk, mij toegewijde priesters. Je bent mijn schat, door mij meer geliefd dan alle anderen. Ik laat mijn keuze op jullie vallen. Niet omdat ik geen andere keuzemogelijkheden heb, maar gewoon omdat ik van jullie houd.

Ik zet jullie apart: mijn volk, te midden van andere volken. Je zult in een directe relatie met mij staan. Om puur te zijn en schitterend, mag je mijn regels volgen. Zo zul je mijn volk zijn.

God nodigt je uit: ik heb je op adelaarsvleugels gedragen, ik heb je verlost. Kom nu, leef met mij. Ik wil je zo graag tot je bedoeling laten komen. Kom nu, leef met mij. Kom, Ik wil je vullen met mijn Geest. Kom maar. Leef voor mij, zoals je bedoeld bent. Ik heb je gedragen, leef nu met mij.

Stel dat God gezegd had: houd je eerst maar eens aan mijn geboden, leef die na, dan zal ik je verlossen uit Egypte. Hier zijn mijn geboden, de regels voor het leven, leef zo, dan kan ik je uitleiden uit Egypte.

Of Nieuw Testamentisch: ik wil je wel verlossen van je zonden, maar houd je eerst maar eens aan mijn geboden.

Stel dat God dat gezegd had.

Maar dat zegt Hij niet.

Eerst kiest Hij je uit en draagt Hij je op adelaarsvleugels. Eerst zet Hij je apart en ziet je als een heilig volk van priesters. Eerst zijn dragende liefde. Dan het leven met Hem. En Hij nodigt je uit: kom toch, leef met mij.

God begint met zijn bevrijdende liefde. Hij geeft zijn wetten in het kader van de relatie met Hem, het verbond. Kijk maar naar Exodus 19. Dat komt vóór Exodus 20. Gods bevrijdende liefde is er 'ondanks het falen van Israël in de woestijn', ondanks hun gemopper en verzet. De HEER gaat met hen verder. Hij doet een aanbod op een duurzame relatie: als enig volk een persoonlijke band met Hem, een verbond.

Ik heb je op adelaarsvleugels gedragen.
Ik ben je bevrijder, je gids. Dat eerst.
En pas dan legt God de grondslagen voor het leven met Hem. Een uiting van pure genade. Kom en leef met Mij!

God heeft zelf het juk verbroken
van zijn volk in slavernij
en hen tienmaal toegesproken
"Zo alleen slechts blijft u vrij"

t. Henk in 't Veld
couplet 1 van *De wet van God* (WK 399)
(melodie: 'Rust mijn ziel, uw God is koning')

Stilte

Beeldmeditatie

Zie de beeldmeditatie op de volgende pagina.

Alternatief: WK 8 'Welzalig de man die niet wandelt' (HH 2)

Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd. Vereer naast mij geen andere goden. Maak geen godenbeelden, vereer ze niet. Mis-

af. Zet uw zinnen niet op dat wat van een ander is. Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw verstand. Heb uw naaste lief als uzelf. Deze twee geboden zijn de grondslag van de Wet en de Profeten.

bruik de naam van de HEER, uw God, niet. Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. Toon eerbied voor uw vader en moeder. Pleeg geen moord. Pleeg geen overspel. Steel niet. Leg over een ander geen vals getuigenis

De moed zakt je in de schoenen. Vanuit het dreigende duister komen zware tafelstenen met de wetten van een God die je niet kunt zien – slechts rook en herrie. Het is alsof de donder spreekt: "Hier, veel succes ermee!" Al die regels, hoe ga je je hier ooit aan houden? Je weet wel zeker dat dat niet lukt.

De donkere wolken en laaiende flitsen maken langzaam plaats voor een heldere lamp die schijnt op je pad. Een zachte stem die zegt: "Wees niet bang. Jouw ontzag is mij genoeg." Houden van is belangrijker dan houden aan.

Hoe meer je liefhebt, hoe meer je durft. Liefde maakt van lijden niet iets uitzonderlijks, maakt van het dreigende duister een baken van licht dat hemel en aarde verbindt. De dreiging van de tafelstenen gaat in vlammen op, de Wet wordt vervuld. Als wij maar liefhebben, worden ook wij vervuld met de Levende Geest, gaan wij onze weg met een vlam op ons hoofd. De wereld verlicht.

Mirjam Deckers en Marian de Heer / Jongerenklooster Nieuw Sion, mei 2020.
Beeld: Marc Chagall, 1960-1966

Belijden

Wij geloven met hart en ziel
dat de HEER onze God, de enige.
Hij heeft ons bevrijd -
alleen Hem zullen wij dienen.

Wij geloven
dat wij naar zijn beeld en gelijkenis geschapen zijn -
dat wij leven op de adem van zijn stem.

Wij geloven
dat de dag van de HEER heilig is -
dat allen eerbied waardig zijn
die ons voorgaan naar het land van Gods belofte.

Wij geloven
dat alleen liefde de dood overwint -
dat wij elkaar trouw mogen zijn,
zoals God zich met ons verbonden heeft.

Wij geloven
dat een eerlijk spreken over onze naaste
en ons niet verrijken met zijn bezit
bij het leven met God hoort.

**Dat geloven en belijden wij,
voor God en voor elkaar.**

Amen⁷

Gebed en geven

Geven: zie ook direct na de viering

Voorbede

Om eenvoudigen van geest
aan wie de hemel toegezegd is,
hen die wonen in verdriet
en voor wie vreugde weggelegd is,
**om wie Gij zalig hebt geprezen,
Heer, wil ons van het kwaad genezen.**

Om zachtmoedigen van hart,
geroepen om het land te erven,

⁷ Zie Dienstboek I p 844 'De Tien Woorden als geloofsbelijdenis'

hen die hongeren naar recht
en die Gij recht zult doen verwerven,
**om wie Gij zalig hebt geprezen,
Heer, wil ons van bedrog genezen.**

Mensen van barmhartigheid,
die uw barmhartigheid zal sparen,
al wie met een zuiver hart
U eenmaal ziende zal ervaren,
**om wie Gij zalig hebt geprezen,
Heer, wil van blindheid ons genezen.**

Vredebrengers onder ons,
die Gij uw kinderen zult heten,
mensen om uw naam vertrapt,
die zich in U geborgen weten,
**om wie Gij zalig hebt geprezen,
Heer, wil ons van onszelf genezen.**

Afronding

Lied: LB 870 'Heilige God, geprezen zij', couplet 1, 4, 5 en 8.⁸

Alternatief: 'Vol ontzag' (Opw. 803).

Zegen:

Laten wij gaan op de weg die God ons wijst:

Gedragen door zijn liefde,
in de zekerheid van zijn vleugels onder ons,
en met zijn woorden als kompas.
In de Naam van de heilige God,
Vader, Zoon en Geest.

Amen

Laat (als dat tenminste veilig is) de kaars de hele dag branden. Of steek de kaars vanavond bij de maaltijd weer aan.

Tijd voor geven

- Aandacht geven:

⁸ Om te luisteren: <https://www.youtube.com/watch?v=4V5fYT0zc2A> (met ook couplet 6 en 7).

- Geld geven (als dat nog niet gedaan is):

‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf. Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Wet en de Profeten staat.’

Deze tekst heeft alles te maken met het leven van alledag.

[Dat zie je bijvoorbeeld ook in de teksten die Jezus hier aanhaalt: Deut. 6: 5, en Lev. 19: 18b].

Zo leven dat je God liefhebt in al je doen en laten én je naaste. Hoe kun je dat nu en in de komende week laten zien in het geven van:

- Aandacht
- Geld

Bij de viering – praktische suggesties en achtergronden

- Deze viering is zo gemaakt dat het een doorlopend geheel is. Maar ook kunnen er onderdelen uit worden gebruikt, of de viering kan op onderdelen worden aangepast aan de eigen mogelijkheden.
Ze is bedoeld voor vieringen thuis, maar kan ook gebruikt worden als uitgangspunt voor online-vieringen.
En natuurlijk kun je het ook samen met anderen doen, verbonden via skype/facetime/zoom of wat dan ook. (Alleen lukt zingen op die manier niet zo goed... Tja, is er misschien iemand die het alleen durft, voor iedereen?)
- Afkortingen:
 - LB = Liedboek (2013)
 - LvK = Liedboek voor de kerken (1973)
 - GK = Gereformeerd Kerkboek (2017)
 - GK06 = het oude Gereformeerd Kerkboek (2006)
 - HH = Hemelhoog (opvolger Evangelische Liedbundel)
- Bij het aansteken van de (Paas)kaars: de afkorting K staat voor de persoon die de Kaars aansteekt. Zijn er kinderen bij deze viering betrokken, laat dan een van hen de

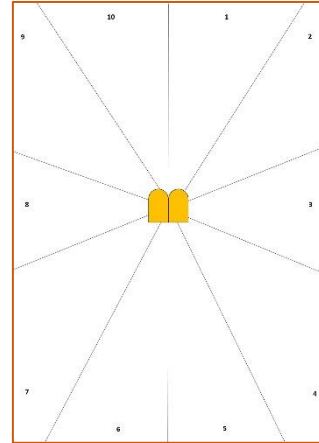
kaars aansteken. De K staat dan voor **K**ind. De A staat voor allen. Als er in deze viering een tekst vet gedrukt staat kan iedereen deze tekst uitspreken.

In alle gevallen: maak van te voren een afspraak wie wat voor haar of zijn rekening neemt.

En natuurlijk kan de verdeling over meerdere stemmen ook achterwege blijven. Dan neemt één persoon de tekst voor zijn of haar rekening. Als er een steeds herhaalde tekst tussen staat, zou die in dit geval kunnen vervallen.

• **Werkvorm: de Tien Woorden en de actualiteit**

- Voor deze werkvorm heb je een paar kranten van de afgelopen dagen nodig. Of, als je het nieuws online volgt, enkele nieuwssites.
- Pak er een groot vel papier bij. Bij voorkeur op postergrootte (je kunt ook 4 A4-velletjes aan elkaar plakken). Of: zet een lege pagina op scherm.
- Teken in het midden de twee stenen platen van de Tien Woorden. Trek vandaaruit lijnen naar de buitenkant van het blad. Je hebt nu tien vakken. Zet aan de zijkant van de vakken de cijfers 1 t/m 10. Zie de afbeelding hiernaast.
- Bekijk nu het nieuws of de nieuwsfoto's van de afgelopen week en vraag je af, of ze iets te maken hebben met een van de Tien Woorden. Zet of plak het bericht (de kop of de foto) in het juiste vak.
- Hang de poster op een plek waar je 'm de komende week regelmatig ziet en er regelmatig even naar kunt kijken. Bijvoorbeeld op de WC... Of op de spiegel in de badkamer...

• Om te beluisteren en over na te denken: U2, *Trip through your wires*.

○ Muziek:

<https://www.bing.com/videos/search?q=U2+trip+to+you+wires&docid=608051975888178802&mid=B01B278FDDAA3F9FC0ADB01B278FDDAA3F9FC0AD&view=detail&FORM=VIRE>

○ Tekst (Adam Clayton, Dave Evens, Larry Mullen, Paul Hewson) In the distance

*She saw me coming 'round
I was calling out, I was calling out
Still shaking, Still in pain
You put me back together again
I was cold and you clothed me honey
I was down and you lifted me honey
Angel, Angel or devil
I was thirsty and you wet my lips
You, I'm waiting for you You,
you set my desire*

*I trip through your wires
I was broken, bent out of shape
I was naked in the clothes you made
Lips were dry, throat like rust*

*You gave me shelter
 from the heat and the dust
 No more water in the well
 No more water, water
 Angel Angel or devil
 I was thirsty
 And you wet my lips
 You, I'm waiting for you You,
 you set my desire
 I trip through your wires
 All I need, all I need, alle I need
 yeah yeah
 Thunder, thunder on the mountain
 There's a rain cloud in the desert sky
 In the distance she saw me coming 'round
 I was calling out
 I was calling out*

- Muziektip: 'Die mij droeg op adelaarsvleugels' (t. Huub Oosterhuis, m. Tom Löwenthal): <https://www.youtube.com/watch?v=BpretaP44WE> (of, gezongen door Trijntje Oosterhuis: <https://www.youtube.com/watch?v=kAoeKlscVeQ>)
 - Tekst:

*Die mij droeg op adelaarsvleugels,
 die mij hebt geworpen in de ruimte,
 en als ik krijsend viel, mij ondervangen
 met uw wieken en weer opgegooid,
 totdat ik vliegen kon op eigen kracht.*
- Teksten en afbeeldingen waarbij geen bronvermelding is opgenomen:
 - Tekst bij het aansteken van de paaskaars (middengedeelte): Psalm 19: 2-3, vertaling Gerard Swüste.
 - Openingsgebed: Naar een zondagsgebed (zesde zondag van Pasen) uit het Dienstboek, 379
 - Afbeelding bij Exodus 20: *The giving of the law*. Bijbelillustratie, 1936, anoniem.
 - Overweging: Arjan Wilschut (SL/Deputaten Eredienst)
 - Beeldmeditatie: Mirjam Deckers en Marian de Heer (Jongerenklooster Nieuw Sion)
 - Voorbede: Jan Veulemans, bij de Zaligsprekingen (Matteüs 5: 3-10). Zie ook LB 996.

Deze tekst kan ook als meditatieve tekst worden gebruikt. Bijvoorbeeld gecombineerd met het beluisteren van een orgelbewerking over de melodie door Wouter van Belle (april jl. geschreven voor de Ver. van Geref. Kerkmusici). Van Belle speelt het op zijn eigen orgel (Maarschalkerweerd) in de Catharinakathedraal in Utrecht:

https://www.youtube.com/watch?v=ew0pKDkT_GM&feature=youtu.be

- Samenstelling: Anje de Heer (Steunpunt Liturgie) en Geranne Tamminga (TU Kampen)
- Samen in gesprek? Zie ook: <https://lerendekeerk.nl/lerendekeerk/thuisvieringen/>